

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XII — Nr. 393

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 23 august 2000

SUMAR

	Pagina		Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 105 din 8 iunie 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 214 alin. 3 din Codul penal.....	1-3	Decizia nr. 125 din 29 iunie 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal	8-10
Decizia nr. 119 din 27 iunie 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 13/1998 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă.....	3-5	Decizia nr. 131 din 6 iulie 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 86 ¹ alin. 3 și art. 86 ⁷ alin. 3 din Codul penal.....	10-12
Decizia nr. 124 din 27 iunie 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 504 alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală.....	5-8	Decizia nr. 134 din 6 iulie 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 207 din Codul penal	12-14
		Decizia nr. 140 din 13 iulie 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal	15-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 105

din 8 iunie 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 214 alin. 3 din Codul penal

Ioan Muraru — președinte
Costică Bulai — judecător
Costantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Nicolae Popa — judecător
Lucian Stângu — judecător
Florin Bucur Vasilescu — judecător
Romul Petru Vonica — judecător
Iuliana Nedelcu — procuror
Laurențiu Cristescu — magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 214 alin. 3 din Codul penal, excepție cu a cărei soluționare Curtea Constituțională a fost sesizată de Judecătoria Sectorului 2 București prin Încheierea din 22 martie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 3.856/1999, aflat pe rolul acelei instanțe.

La apelul nominal răspunde consilier juridic Cornel Simțian pentru Societatea Comercială „Admet” — S.A. Galați, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Societății Comerciale „Admet” — S.A. Galați arată că excepția ridicată este inadmisibilă, deoarece nu se poate susține că în fond nu ar fi aplicabile dispozițiile art. 214 alin. 3 din Codul penal. Se mai arată că printre actele aflate la dosarul instanței care a sesizat Curtea Constituțională se află un act prin care Ștefania Sandu și Constantin Remus Ivan au ridicat în acest dosar excepția lipsei plângerii prealabile și nu excepția de neconstituționalitate. În consecință, solicită respingerea acesteia.

Reprezentantul Ministerului Public arată că în cauză Curtea Constituțională nu a fost legal sesizată, deoarece prin Decizia nr. 5 din 4 februarie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 95 din 5 martie 1999, Curtea a constatat că dispoziția „*cu excepția cazului când acesta este în întregime sau în parte proprietatea statului*”, cuprinsă în textul art. 214 alin. 3 din Codul penal, este neconstituțională. În această situație instanța constatând că excepția este inadmisibilă, trebuia ca, în conformitate cu dispozițiile art. 23 alin. (6) din Legea nr. 47/1992, republicată, să o respingă printr-o încheiere motivată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională. În concluzie, solicită respingerea excepției ca fiind inadmisibilă.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 22 martie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 3.856/1999, **Judecătoria Sectorului 2 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 214 alin. 3 din Codul penal**, excepție ridicată, așa cum se arată în încheiere, de „apărătorul inculpatului”. Instanța reține că apărătorul inculpatului a ridicat excepția de neconstituționalitate „conform art. 214 alin. 3 din Codul penal și art. 22 din Legea nr. 47/1992”, fără să arate în numele cărui inculpat a fost ridicată excepția, având în vedere că în cauză erau mai mulți inculpați care, așa cum se reține în încheiere, erau prezenți în instanță. În aceeași încheiere se mai arată că reprezentantul Ministerului Public „pune concluzii de admitere a excepției și solicită trimiterea dosarului la Curtea Constituțională”.

Judecătoria Sectorului 2 București, exprimându-și opinia, arată că prin Decizia nr. 5 din 4 februarie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 95 din 5 martie 1999, Curtea Constituțională a constatat că dispoziția „*cu excepția cazului când acesta este în întregime sau în parte proprietatea statului*”, din art. 214 alin. 3 din Codul penal, este neconstituțională. În aceeași încheiere instanța mai arată că „Față de cele arătate, întrucât Curtea a constatat printr-o decizie anterioară neconstituționalitatea dispoziției legale criticate, aceasta nu

mai poate face obiectul unei noi excepții de neconstituționalitate, apreciind o cauză de inadmisibilitate, în temeiul art. 23 alin. (3) și (6) din Legea nr. 47/1992, republicată”. Cu toate acestea, instanța „admite excepția de neconstituționalitate invocată de apărătorul inculpatului” și dispune trimiterea dosarului la Curtea Constituțională.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și putea exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, arată că, întrucât Curtea Constituțională a constatat printr-o decizie anterioară că dispozițiile legale criticate sunt neconstituționale, instanța trebuia să respingă excepția prin încheiere motivată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională, potrivit art. 23 alin. (3) și (6) din Legea nr. 47/1992, republicată.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, susținerile părții prezente, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Excepția cu a cărei soluționare a fost sesizată privește dispozițiile art. 214 alin. 3 din Codul penal, care au următorul conținut: „*Dacă bunul este proprietate privată, cu excepția cazului când acesta este în întregime sau în parte proprietatea statului, acțiunea penală pentru fapta prevăzută în alin. 1 se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.*”

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că în această cauză ea nu a fost legal sesizată. Cunoscând că anterior Curtea s-a pronunțat prin Decizia nr. 5 din 4 februarie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 95 din 5 martie 1999, asupra constituționalității dispoziției „*cu excepția cazului când acesta este în întregime sau în parte proprietatea statului*”, declarând-o neconstituțională, instanța se afla în fața unui caz de inadmisibilitate a excepției ridicate și, potrivit dispozițiilor art. 23 alin. (6) din Legea nr. 47/1992, republicată, avea obligația să respingă excepția printr-o încheiere motivată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională. Cu toate acestea, Curtea, având în vedere jurisprudența sa, precum și faptul că a fost sesizată în forma prevăzută în art. 23 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, republicată, urmează să respingă ea însăși, ca fiind inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca fiind inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 214 alin. 3 din Codul penal, excepție cu a cărei soluționare a fost sesizată de Judecătoria Sectorului 2 București în Dosarul nr. 3.856/1999.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 8 iunie 2000.

PREȘEDINTE,
prof. univ. dr. **Ioan Muraru**

Magistrat-asistent,
Laurențiu Cristescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 119

din 27 iunie 2000

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 13/1998
privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă**

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Mariana Trofimescu	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 13/1998 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă, excepție ridicată de Ramona Maria Florea în Dosarul nr. 5.255/1999 al Tribunalului Sibiu.

La apelul nominal lipsesc părțile, Ramona Maria Florea și R.A.G.C.L. Mediaș, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale, solicită respingerea excepției ca fiind neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 6 decembrie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 5.255/1999, **Tribunalul Sibiu a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 13/1998 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Ramona

Maria Florea cu ocazia soluționării apelului introdus împotriva Sentinței civile nr. 2.340 din 6 iunie 1999, pronunțată de Judecătoria Mediaș.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că Ordonanța Guvernului nr. 13/1998 este neconstituțională, întrucât, pe de o parte, modifică o lege organică, așa cum este Codul de procedură civilă, iar pe de altă parte, dispozițiile acestei ordonanțe, nefiind încă aprobate prin lege de către Parlament, pot fi considerate „perimate” și, în consecință, trebuie declarate neconstituționale. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, dispozițiile ordonanței contravin prevederilor art. 114 și ale art. 58 alin. (1) din Constituție. Se mai susține, de asemenea, că dispozițiile legale criticate, referitoare la nemotivarea hotărârilor pronunțate în fond și în apel, dacă nu au fost atacate, contravin prevederilor constituționale ale art. 126 privind caracterul public al dezbaterilor, ale art. 31 alin. (1) și (2) privind dreptul la informație, ale art. 21 privind accesul liber la justiție și ale art. 47 privind dreptul la petiționare, precum și prevederilor art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, deoarece, susține autorul excepției, „dacă în dosar nu sunt consemnate dezbaterile de fond și nici nu sunt menționate considerentele pentru care s-a pronunțat o anumită sentință, cum poate fi cineva informat corect asupra unor elemente esențiale dintr-un dosar?”.

Tribunalul Sibiu, exprimându-și opinia, în urma solicitării Curții Constituționale, consideră „ca pertinente aceste excepții și ca atare le susține”. De asemenea, instanța de judecată apreciază că efectele acestei ordonanțe constau îndeosebi în cheltuieli duble efectuate cu actele

procedurale, în muncă fără utilitate practică a salariaților instanțelor judecătorești, a căror activitate „s-a îngreunat în mod vădit asupra aspectului volumului”, precum și în „alte multe anomalii [...]”. În motivarea opiniei sale instanța judecătorească evocă jurisprudența Curții Constituționale cu privire la Ordonanța Guvernului nr. 13/1998, menționând deciziile nr. 61/1999 și nr. 135/1999, prin care au fost respinse excepțiile de neconstituționalitate privind această ordonanță.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază excepția ca fiind neîntemeiată, precizând că asupra constituționalității prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 13/1998 Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 61/1999, statuând că dispozițiile acestei ordonanțe sunt constituționale. Considerarea dispozițiilor Codului de procedură civilă ca fiind de resortul legii organice ar echivala cu o completare a Constituției, care reglementează expres și limitativ domeniile rezervate acestei categorii de legi. În ceea ce privește perimarea ordonanțelor de urgență neaprobată de Parlament, se precizează că nu există nici o dispoziție constituțională care să stabilească un anumit termen pentru dezbaterile și aprobarea ordonanțelor de către Parlament.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit în cauză de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Excepția de neconstituționalitate se referă la dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 13/1998 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă.

Autorul excepției susține că aceste dispoziții legale contravin prevederilor art. 58 alin. (1) și ale art. 114 din Constituție. De asemenea, consideră că dispozițiile din ordonanță referitoare la nemotivarea hotărârilor pronunțate în fond și în apel, dacă nu au fost atacate, contravin prevederilor constituționale ale art. 126 privind caracterul public al dezbaterilor, ale art. 31 alin. (1) și (2) privind dreptul la informație, ale art. 21 privind accesul liber la justiție și ale art. 47 privind dreptul la petiționare, precum și prevederilor art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 13/1998 au mai fost supuse controlului de constituționalitate. Astfel, de exemplu, prin Decizia nr. 61 din 20 aprilie 1999, publicată

în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 222 din 20 mai 1999, și prin Decizia nr. 3 din 18 ianuarie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 133 din 28 martie 2000, Curtea a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 13/1998. Pentru a ajunge la această soluție, Curtea a reținut, în esență, că, potrivit sistemului Constituției din 1991, calificarea legilor ca fiind organice se face expres prin textele constituționale, iar nu pe cale de interpretare. Art. 72 alin. (3) din Constituție prevede majoritatea domeniilor care sunt supuse reglementării prin lege organică. Atât în acest text, cât și în celelalte articole ale Constituției, în care se specifică necesitatea adoptării de legi organice, nu se prevede că procedura civilă este supusă reglementării prin asemenea legi.

De asemenea, Curtea a apreciat că motivarea sau nemotivarea hotărârilor nu are nici o înrăurire asupra respectării principiului privind caracterul public al ședințelor de judecată, consacrat în art. 126 din Constituție, care prevede: „*Ședințele de judecată sunt publice, afară de cazurile prevăzute de lege.*” Acest principiu vizează timpul și locul desfășurării ședințelor de judecată, iar nu și documentele întocmite în timpul acestora. Consemnarea dezbaterilor, formele și modalitățile acestora sunt probleme de procedură, care, potrivit prevederilor art. 125 alin. (3) din Constituție, sunt stabilite de lege. Înlăturarea obligației de a motiva hotărârile, dacă acestea nu sunt atacate cu apel sau cu recurs, nu îngrădește în nici un fel exercițiul dreptului de acces la informații de interes public și, prin urmare, nu încalcă art. 31 alin. (1) din Constituție, care prevede: „*Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit.*” Datele ce rezultă din dosarele aflate în curs de judecată la instanțe nu sunt destinate publicității, pentru că privesc doar părțile în cauză, dar soluțiile pronunțate pot fi aduse la cunoștință celor interesați prin orice mijloace legale. Părțile aflate în proces, indiferent de calitatea lor, au acces nelimitat la actele dosarului, inclusiv la soluția pronunțată de instanță.

Necomunicarea motivării hotărârilor neatacate cu apel sau cu recurs nu îngrădește accesul liber la justiție și nu contravine prevederilor art. 21 din Constituție, potrivit cărora: „(1) *Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime.* (2) *Nici o lege nu poate îngrădi exercitarea acestui drept.*” Toate părțile procesului iau cunoștință de modul de soluționare a acestuia și își pot exprima nemulțumirea față de soluția instanței de judecată prin exercitarea căilor de atac. Partea nemulțumită, luând cunoștință de hotărârea pronunțată, o poate ataca cu apel sau cu recurs în termenul prevăzut de lege, după care i se comunică și considerentele hotărârii, pe baza cărora ea își va motiva propriul apel sau recurs, combătând motivele avute în vedere de instanță.

Dispozițiile ordonanței nu contravin nici art. 47 din Constituție, deoarece dreptul de petiționare al cetățenilor și soluționarea petițiilor de către autoritățile publice constituie un domeniu diferit și o procedură de urmat aparte față de cererile adresate justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanei, cu

procedura specifică de soluționare a litigiilor de către instanțele de judecată, corespunzătoare diferitelor grade și faze ale judecării.

Considerentele și soluția din deciziile citate sunt valabile și în cauza de față, neintervenind nici un element nou care să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții.

În ceea ce privește susținerea autorului excepției că dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 13/1998 contravin prevederilor art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Curtea constată că aceasta nu poate fi primită. Articolul 6 paragraful 1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță

judecătorească în vederea soluționării plângerilor privind drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Astfel, articolul respectiv consacră dreptul de a se adresa instanței judecătorești în materie civilă. Dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 13/1998 conțin unele norme de modificare și completare a Codului de procedură civilă referitoare la conținutul hotărârilor judecătorești, la motivarea acestora, la cererea și termenul de apel, la motivarea și completarea apelului ori recursului. Potrivit dispozițiilor acestei ordonanțe, părțile în proces, nemulțumite de soluția instanței de judecată, pot exercita căile de atac, motivele apelului sau ale recursului urmând să fie redactate după motivarea senținței.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 13/1998 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă, excepție ridicată de Ramona Maria Florea în Dosarul nr. 5.255/1999 al Tribunalului Sibiu.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 27 iunie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 124

din 27 iunie 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 504 alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Iuliana Nedelcu	— procuror
Laurențiu Cristescu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 504 alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de reprezentantul Ministerului Public în Dosarul nr. 265/1999 al Tribunalului București — Secția a III-a civilă.

La apelul nominal răspund reprezentantul Ministerului Public și Alexandru Marian Matei, lipsind reprezentantul Ministerului Finanțelor, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea pune în discuție cererea de amânare a soluționării cauzei formulate de Ministerul Finanțelor, în care se arată că persoana desemnată să îl reprezinte la acest termen se află în concediu legal de odihnă. Având cuvântul, Alexandru Marian Matei arată că reprezentantul Ministerului Finanțelor nu s-a prezentat la nici un termen în fața instanței de judecată. Se mai arată că solicitarea unui nou termen de judecată fără un motiv justificat denotă intenția acestei părți de tergiversare a soluționării cauzei. De aceea, se solicită respingerea cererii de amânare. Reprezentantul Ministerului Public arată că, fiind primul

termen de judecată, nu se opune amânării soluționării cauzei pentru motivul invocat de parte. Deliberând asupra cererii de acordare a unui nou termen, înaintată de Ministerul Finanțelor, Curtea constată că nu sunt întrunite condițiile art. 156 alin. 1 din Codul de procedură civilă și dispune respingerea acesteia.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public arată că stabilirea răspunderii statului și a întinderii acesteia în condițiile art. 504 alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală se face în proces public, în care una din părți este statul, reprezentat de Ministerul Finanțelor, care poate administra sau poate participa la discutarea probelor invocate în proces, fiind apărat de salariții săi sau de un avocat. În consecință, se arată că dreptul statului la apărare, prevăzut în art. 24 alin. (1) din Constituție, nu este încălcat. Se mai arată că ridicarea excepției este urmarea unei greșeli de interpretare a textului de lege criticat.

Alexandru Marian Matei arată că, așa cum el, fiind arestat, plătește acum pentru o faptă pe care a comis-o, consideră că tot astfel trebuie obligat la plată și statul, prin Ministerul Finanțelor, pentru paguba ce i-a fost creată prin arestarea și condamnarea sa fără să se fi făcut vinovat de comiterea vreunei fapte penale, dovadă că ulterior a fost achitat, fiind găsit nevinovat. În concluzie, solicită respingerea excepției ca neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 9 martie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 265/1999, Tribunalul București — Secția a III-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 504 alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de reprezentantul Ministerului Public.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că, din analiza dispozițiilor legale criticate, rezultă că subiectul care poate fi obligat la repararea pagubei pentru cazurile menționate este statul român. Din interpretarea art. 506 alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală rezultă că, pentru obținerea reparației, persoana îndreptățită la despăgubire va chema în judecată civilă statul, care este citat prin Ministerul Finanțelor. Autorul excepției mai afirmă că, potrivit acestor dispoziții, pe de o parte, statul român este tras la răspundere în mod necondiționat pentru cele patru ipoteze prevăzute în art. 504 alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală, iar, pe de altă parte, că statul român figurează în proces ca subiect de drept civil, cu drepturi și obligații civile de sine stătătoare, astfel cum îi sunt conferite prin art. 25 din Decretul nr. 31/1954 privind persoanele fizice și juridice. În opinia autorului excepției, dispozițiile art. 504 alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală, care reglementează o obligație necondiționată în sarcina statului român, ca subiect de drept civil, cu privire la repararea unei pagube, sunt în contradicție cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Constituție, care prevăd, fără distincție, dreptul la apărare. Se mai arată că, în acord cu practica judiciară și cu literatura de specialitate, dreptul constituțional la

apărare, în sens larg, presupune, pe lângă dreptul de a fi asistat de un avocat, și dreptul la examinarea temeiniciei oricăror pretenții de natură civilă sau a lipsei de temei a acestora. Autorul excepției invocă și faptul că art. 49 din Constituție, care permite restrângerea exercițiului unor drepturi, prevede că restrângerea „nu poate atinge existența dreptului sau a libertății”. În legătură cu aceasta autorul excepției susține că dispozițiile art. 504 alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală, astfel cum sunt formulate, afectează însuși dreptul statului român la apărare în cadrul unui proces cu caracter civil.

Tribunalul București — Secția a III-a civilă, exprimându-și opinia, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată pentru următoarele considerente: 1) Răspunderea statului român, așa cum rezultă din redactarea dispozițiilor art. 504 alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală, este stabilită nuanțat și poate fi antrenată numai în condițiile expres și imperativ prevăzute de lege. Faptul că aceste condiții fiind îndeplinite, ar putea fi angajată răspunderea civilă a statului pentru pagubele suferite de persoana în cauză nu poate conduce la concluzia că s-ar încălca dreptul la apărare al statului, drept prevăzut în art. 24 alin. (1) din Constituție. Este evident că dreptul la apărare nu se poate reduce la dreptul de a fi asistat de un avocat. Ministerul Finanțelor, chemat în judecată în calitate de reprezentant al statului, beneficiază de o apărare corespunzătoare, prin specialiștii săi, având însă și posibilitatea angajării unui avocat, potrivit legii. 2) Răspunderea statului, în temeiul art. 504 alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală, nu este angajată „necondiționat”, așa cum se arată în motivarea excepției de neconstituționalitate, deoarece aprecierea asupra îndeplinirii, în fiecare cauză, a condițiilor impuse de legiuitor pentru antrenarea răspunderii statului asupra existenței și quantumului daunelor se face în temeiul probelor administrate de părți, de către instanța de judecată, ca atribut suveran al acesteia. Așa fiind, tribunalul reține că dreptul la apărare al statului nu este încălcat prin modul în care a fost redactat textul art. 504 alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală. 3) Dreptul la apărare al statului este respectat și prin dispozițiile art. 507 din Codul de procedură penală, care prevăd că acesta, în cazul în care repararea pagubei a fost acordată, are o acțiune în regres împotriva persoanei care, cu rea-credință sau din gravă neglijență, a provocat situația generatoare de daune. Este adevărat că, într-un astfel de caz, răspunderea persoanelor care au provocat situația generatoare de daune este o răspundere pe bază de culpă, care se stabilește de instanța de judecată în temeiul probelor administrate, iar răspunderea statului, în temeiul art. 504 din Codul de procedură penală, funcționează ca o răspundere obiectivă, ca o garanție a statului, care a acționat prin organele sale, pentru daunele provocate ca urmare a săvârșirii unor erori judiciare. Instituirea prin lege a acestei răspunderi nu încălcă însă dreptul la apărare al statului, care, în cadrul procesului, prin Ministerul Finanțelor, ca subiect de drept civil, poate să-și facă toate apărărilor necesare. 4) În dreptul civil român sunt prevăzute și alte răspunderi cu caracter obiectiv ori întemeiate pe ideea de garanție, cum sunt: răspunderea comitenților pentru prepușii lor (art. 1000

alin. 3 din Codul civil), răspunderea proprietarului pentru prejudiciul cauzat de animale (art. 1001 din Codul civil) sau prin ruinarea edificiului propriu (art. 1002 din Codul civil). Analizând situațiile menționate, nu se poate ajunge la concluzia generală a încălcării dreptului la apărare, deoarece acest drept fundamental, garantat prin Constituție, trebuie să fie respectat în concret, în fiecare proces în parte, de către instanțele judecătorești.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a Curții Constituționale a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, arată că, prin prevederile art. 504 alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală, sunt stabilite cazurile în care este antrenată „răspunderea statului pentru erorile judiciare săvârșite în procesele penale, și anume când persoana condamnată nu a săvârșit fapta ori fapta imputată nu există, ori când s-a dispus o măsură preventivă iar ulterior persoana a fost scoasă de sub urmărire penală sau achitată“. Răspunderea statului român este angajată numai în condițiile arătate anterior, iar acest lucru se stabilește în fața unei instanțe judecătorești, potrivit celor reglementate în Codul de procedură civilă, în care părțile, între care și statul, reprezentat de Ministerul Finanțelor, vor putea să administreze probe și să își exercite dreptul la apărare. De altfel, dreptul la apărare, așa cum este reglementat prin prevederile art. 24 din Constituție, cuprinde, într-o accepțiune mai largă, totalitatea drepturilor și regulilor procedurale care oferă persoanei posibilitatea de a se apăra împotriva acuzațiilor ce i se aduc, iar într-o accepțiune mai restrânsă, presupune posibilitatea folosirii unui avocat. În consecință, se consideră că nici una din cele două accepțiuni ale dreptului la apărare prevăzută în art. 24 din Constituție nu este încălcată de dispozițiile art. 504 din Codul de procedură penală și, prin urmare, excepția ridicată este, în acest sens, neîntemeiată.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Excepția privește dispozițiile art. 504 alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală, care au următorul conținut: *„Orice persoană care a fost condamnată definitiv are dreptul la repararea de către stat a pagubei suferite, dacă în urma rejudecării cauzei s-a stabilit prin hotărâre definitivă că nu a săvârșit fapta imputată ori că acea faptă nu există.*

Are dreptul la repararea pagubei și persoana împotriva căreia s-a luat o măsură preventivă, iar ulterior, pentru motivele

arătate în alineatul precedent, a fost scoasă de sub urmărire sau a fost achitată.“

Articolul 24 alin. (1) din Constituție, considerat de autorul excepției ca fiind încălcat prin dispozițiile legale criticate, are următorul cuprins: *„Dreptul la apărare este garantat.*“

Examinând aceste critici, Curtea constată că a mai soluționat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 504 alin. 1 din Codul de procedură penală. În motivarea acelei excepții se arată că aceste prevederi contravin dispozițiilor art. 48 alin. (3) din Constituție, potrivit cărora *„Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare săvârșite în procesele penale*“. Autorul acelei excepții considera că prevederile art. 504 alin. 1 din Codul de procedură penală contravin art. 48 alin. (3) din Constituție, deoarece prevăd obligația statului de a repara paguba pricinuită prin erori judiciare numai în două cazuri de achitare a unui fost condamnat, și anume când s-a constatat că fapta nu există [art. 10 alin. 1 lit. a) din Codul de procedură penală] sau că nu a fost săvârșită de acesta [art. 10 alin. 1 lit. c) din Codul de procedură penală], iar nu în toate cele 6 cazuri de achitare a fostului condamnat, deoarece în toate aceste cazuri se presupune că a existat o eroare judiciară.

Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 45 din 10 martie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 182 din 18 mai 1998, a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 504 alin. 1 din Codul de procedură penală și a constatat că aceste dispoziții sunt constituționale numai în măsura în care nu limitează, la ipotezele prevăzute în text, cazurile în care statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erori judiciare săvârșite în procesele penale, potrivit art. 48 alin. (3) din Constituție. S-a statuat astfel că principiul responsabilității statului față de persoanele care au suferit din cauza unei erori judiciare săvârșite în procesele penale trebuie aplicat tuturor victimelor unor asemenea erori. De asemenea, s-a precizat că circumstanțierea *„potrivit legii*“ din textul art. 48 alin. (3) din Constituție nu privește posibilitatea legiuitorului de a restrânge răspunderea statului doar la unele erori judiciare, ci stabilirea modalităților și a condițiilor în care angajarea acestei răspunderi urmează a se face prin acordarea și plata despăgubirilor cuvenite.

În cauza de față autorul excepției arată că dispozițiile art. 504 alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală, care reglementează o obligație necondiționată în sarcina statului român, ca subiect de drept civil, cu privire la repararea unei pagube, sunt în contradicție cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Constituție, care prevăd, fără distincție, dreptul la apărare. Acest drept presupune nu numai posibilitatea angajării unui avocat, dar și examinarea oricăror pretenții de natură civilă sau a lipsei de temei a acestor pretenții, drept de care statul este lipsit. Totodată, se mai susține că, din modul cum sunt formulate dispozițiile legale criticate, rezultă că este afectat însuși dreptul statului român la apărare, ceea ce contravine și prevederilor art. 49 din Constituție, referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

Examinând această critică, Curtea constată că nu este întemeiată. Într-adevăr, răspunderea statului român, astfel

cum rezultă din prevederile art. 48 alin. (3) din Constituție și din redactarea textelor de lege criticate, poate fi antrenată numai în condițiile expres prevăzute de lege. Faptul că, atunci când sunt îndeplinite condițiile legale, este angajată răspunderea civilă a statului român pentru pagubele suferite de persoana care a fost victima unei erori judiciare nu poate justifica afirmația că s-ar încălca dreptul la apărare al statului. Răspunderea statului, în condițiile art. 504 alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală, nu este angajată necondiționat, așa cum susține autorul excepției, deoarece aprecierea asupra îndeplinirii sau neîndeplinirii, în fiecare cauză, a condițiilor impuse de legiuitor pentru antrenarea răspunderii statului asupra existenței și cuantumului daunelor se face, în temeiul probelor administrate de părți, de către instanța de judecată. Or, una dintre părți este statul, reprezentat de Ministerul Finanțelor, care poate administra și participa la discutarea probelor prezentate în proces ca orice subiect de drept civil, putând să își facă toate apărărilor necesare.

Analizând conținutul dispozițiilor art. 504 alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală, Curtea constată că, din modul de redactare a acestora, nu se poate reține că a fost încălcat dreptul la apărare al statului, prevăzut prin art. 24 din Constituție. Pe de altă parte, dispozițiile art. 507 din Codul de procedură penală prevăd dreptul statului la o acțiune în regres împotriva persoanei care, cu rea-credință sau din gravă neglijență, a provocat situația generatoare de daune, ceea ce constituie o altă dovadă că dreptul la apărare al statului este garantat. Chiar dacă răspunderea persoanelor menționate este bazată pe culpa acestora, stabilită de instanță pe baza probelor administrate, în timp ce răspunderea statului, în temeiul art. 504 din Codul de procedură penală, funcționează ca o răspundere obiectivă, ca o garanție a statului pentru repararea prejudiciilor cauzate prin erorile judiciare săvârșite în procesele penale, totuși răspunderea statului, stabilită prin lege, nu încalcă, prin instituirea ei, dreptul la apărare al acestuia în fiecare proces în parte, posibilitatea sa de a-și face toate apărărilor pe care le consideră necesare.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 504 alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de reprezentantul Ministerului Public în Dosarul nr. 265/1999 al Tribunalului București — Secția a III-a civilă, și constată că, în raport cu dispozițiile art. 24 din Constituție, prevederile art. 504 alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală sunt constituționale.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 27 iunie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Laurențiu Cristescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 125

din 29 iunie 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Iuliana Nedelcu	— procuror
Laurențiu Cristescu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal, excepție ridicată de Marin Istrati în Dosarul nr. 438/1999 al Tribunalului Vaslui.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public arată că, prin Decizia nr. 148 din 27 octombrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 99 din 9 martie 1999, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor

art. 146 din Codul penal, ridicată în alt dosar. Se mai arată că, întrucât nu au intervenit elemente noi care să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, concluziile puse sunt de respingere a excepției ridicate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 30 martie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 438/1999, **Tribunalul Vaslui a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal**, ridicată de Marin Istrati în acel dosar.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că prevederile art. 146 din Codul penal sunt neconstituționale, fiind contrare dispozițiilor art. 1 alin. (3), art. 23 alin. (9), art. 123 și ale art. 150 alin. (1) din Constituție. Se mai arată că, în condițiile unei creșteri continue a inflației, limita de 50.000.000 lei, prevăzută în art. 146 din Codul penal, care determină înțelesul agravanței „consecințe deosebit de grave“, nu mai reprezintă o valoare constantă în funcție de care să se impună un regim sancționator mai sever.

Tribunalul Vaslui, exprimându-și opinia, apreciază că excepția de neconstituționalitate ridicată este nefondată. Deși dispozițiile art. 146 din Codul penal nu mai sunt de actualitate, având în vedere rata inflației și declinul economiei românești, acestea nu încalcă, totuși, nici una dintre prevederile constituționale menționate de autorul excepției. Art. 1 alin. (3) din Constituție se referă la principiile generale ale statului de drept, art. 23 alin. (9) se referă la legalitatea pedepsei, art. 123 se referă la înfăptuirea justiției, iar art. 150 conține dispoziții privind conflictul temporal de legi. Deși criteriul folosit de legiuitor de a fixa o limită, de la care se apreciază că o faptă a produs consecințe deosebit de grave, nu este cel mai potrivit, în condițiile unei rate ridicate a inflației și a unei depreciări accentuate a monedei naționale, aceasta nu înseamnă că prevederile art. 146 din Codul penal contravin acelor dispoziții ale Constituției invocate de autorul excepției.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a Curții Constituționale a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, arată că dispozițiile art. 146 din Codul penal nu sunt de natură a încălca vreunul dintre textele constituționale invocate de autorul excepției. După cum rezultă din prevederile art. 146 din Codul penal, legiuitorul a prevăzut două criterii pentru stabilirea consecințelor deosebit de grave produse prin infracțiunile contra patrimoniului, unul fiind valoarea pagubei materiale produse, iar celălalt constând în perturbarea deosebit de gravă a activității uneia dintre unitățile la care se referă art. 145 din Codul penal sau a altei persoane juridice sau fizice, cauzate prin infracțiune. Față de noile realități economice, Guvernul apreciază că, deși nu se poate trage concluzia că dispozițiile art. 146 din Codul penal sunt neconstituționale, totuși actualul criteriu de evaluare a consecințelor deosebit de grave, în funcție de producerea unei

pagube mai mari de 50.000.000 lei, este necesar să fie reapreciat. În acest sens s-a pronunțat Curtea Constituțională prin Decizia nr. 148 din 27 octombrie 1998, prin care a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal, arătându-se că „în condițiile unei rate ridicate a inflației, limita de 50.000.000 lei, prevăzută la art. 146 din Codul penal, care definește agravanta «consecințe deosebit de grave», nu mai reprezintă o valoare fixă față de care se impune un regim sancționator mai sever“. Guvernul mai arată că, prin aceeași decizie, Curtea Constituțională a statuat că, „potrivit competenței sale stabilite prin art. 144 din Constituție, dar și prin Legea nr. 47/1992, verifică, în cadrul controlului de constituționalitate a legilor, conformitatea acestora cu dispozițiile constituționale, fără a putea modifica sau completa prevederea legală supusă controlului“, precizându-se totodată că ea „nu se poate substitui Parlamentului pentru modificarea limitei valorice prevăzute la art. 146 din Codul penal“. În concluzie, Guvernul arată că, deși modificarea dispozițiilor art. 146 din Codul penal este necesară pentru realizarea unei corecte individualizări a pedepselor și pentru satisfacerea cerințelor de practică judiciară, aceste dispoziții nu contravin Constituției.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au transmis punctele lor de vedere asupra excepției.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, susținerile autorului excepției, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Excepția de neconstituționalitate privește dispozițiile art. 146 din Codul penal, care au următorul conținut: „*Prin consecințe deosebit de grave se înțelege o pagubă materială mai mare de 50.000.000 lei sau o perturbare deosebit de gravă a activității, cauzată unei autorități publice sau oricăreia dintre unitățile la care se referă art. 145 ori altei persoane juridice sau fizice*“.

Prevederile constituționale care, în opinia autorului excepției, ar fi încălcate de textul criticat sunt următoarele:

— Art. 1 alin. (3): „*România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.*“;

— Art. 23 alin. (9): „*Nici o pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decât în condițiile și în temeiul legii.*“;

— Art. 123: „(1) *Justiția se înfăptuiește în numele legii.*
(2) *Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii.*“;

— Art. 150 alin. (1): „*Legile și toate celelalte acte normative rămân în vigoare, în măsura în care ele nu contravin prezentei Constituții.*“

Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal, Curtea constată că a fost sesizată în mai multe rânduri cu excepții privind acest text de lege, asupra căruia s-a pronunțat prin mai multe decizii, printre care Decizia nr. 148 din 27 octombrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 99 din 9 martie 1999, și Decizia nr. 140 din 5 octombrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 540 din 4 noiembrie 1999. Prin toate deciziile pronunțate în această materie, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal, statuând că acestea nu sunt contrare dispozițiilor sau principiilor Constituției și nici prevederilor cuprinse în pactele și convențiile internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte. Totodată, prin Decizia nr. 148 din 27 octombrie 1998, Curtea Constituțională a reținut că „în condițiile unei rate ridicate a inflației, limita de 50.000.000 lei prevăzută la art. 146, care definește agravanta consecințe deosebit de grave, nu mai reprezintă o valoare fixă față de care se impune un regim sancționator mai sever”. Dar aceasta nu poate duce la concluzia că dispoziția

legală criticată ar fi în contradicție cu art. 24 din Constituție. Într-adevăr, Curtea Constituțională, potrivit competenței sale stabilite prin art. 144 din Constituție și prin Legea nr. 47/1992, verifică, în cadrul controlului de constituționalitate a legilor și ordonanțelor, conformitatea acestora cu dispozițiile constituționale, fără a putea modifica sau completa prevederea legală supusă controlului. Așa fiind, întrucât ea nu se poate substitui Parlamentului pentru modificarea limitei valorice prevăzute la art. 146 din Codul penal, argumentele prezentate în acest sens nu pot fi reținute.

Atât soluțiile pronunțate prin deciziile anterioare privitoare la excepțiile de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal, cât și considerentele pe care se întemeiază acestea își mențin valabilitatea și în cauza de față.

Întrucât nu există elemente noi care să determine schimbarea jurisprudenței Curții, excepția de neconstituționalitate urmează a fi respinsă.

La această soluție conduce, de altfel, și constatarea împrejurării că textele constituționale invocate de autorul excepției nu sunt incidente în cauză.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, al art. 1—3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal, excepție ridicată de Marin Istrati în Dosarul nr. 438/1999 al Tribunalului Vaslui.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 29 iunie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Laurențiu Cristescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 131

din 6 iulie 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 86¹ alin. 3 și art. 86⁷ alin. 3 din Codul penal

Ioan Muraru	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Iuliana Nedelcu	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 86¹ alin. 3 și ale art. 86⁷ alin. 3 din Codul penal, excepție ridicată de Șerban Cristian în Dosarul nr. 10.300/1999 al Judecătoriei Sectorului 6 București.

La apelul nominal este prezent Șerban Cristian, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, Șerban Cristian solicită admiterea excepției. Reprezentantul Ministerului

Public arată că, față de jurisprudența constantă a Curții Constituționale, se impune respingerea excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 10 ianuarie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 10.300/1999, **Judecătoria Sectorului 6 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 86¹ alin. 3 și ale art. 86⁷ alin. 3 din Codul penal**, excepție ridicată de Șerban Cristian.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată că dispozițiile art. 86¹ alin. 3 și ale art. 86⁷ alin. 3, introduse în Codul penal prin Legea nr. 140/1996, care interzic aplicarea măsurilor de suspendare a executării pedepsei sub supraveghere și, respectiv, de executare a pedepsei la locul de muncă, în cazul infracțiunilor intenționate pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 12 ani, sunt contrare art. 1 alin. (3) teza întâi din Constituție, referitor la caracterul de stat de drept al României, art. 16 din Constituție privitor la egalitatea în drepturi și art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului. În opinia autorului excepției, prin dispozițiile legale criticate, s-a creat un regim discriminatoriu între destinatarii legii penale care săvârșesc infracțiunea de furt simplu, chiar dacă valoarea bunurilor furate este importantă, dar care pot beneficia de măsurile menționate, pe de o parte, și cei care săvârșesc infracțiunea de furt calificat, care, deși valoarea bunurilor sustrase este, în concret, redusă, nu pot beneficia de aceste măsuri, deoarece pedeapsa prevăzută de lege depășește 12 ani.

În dezvoltarea motivării excepției se mai arată că, prin dispozițiile legale criticate, se îngreădește dreptul cetățeanului de a beneficia de măsurile menționate, deși pericolul social al faptei incriminate este uneori extrem de redus, încălcându-se astfel și art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care prevede că exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de convenție trebuie să fie asigurată fără discriminări întemeiate pe sex, avere, naștere sau orice altă situație, prin aceasta din urmă autorul excepției înțelegând și situația la care se referă dispozițiile legale criticate. Prin încălcarea prevederilor art. 14 din convenție, arată autorul excepției, se încalcă implicit prevederile art. 20 din Constituție.

Exprimându-și opinia asupra excepției, instanța de judecată o consideră întemeiată, însușindu-și în totalitate argumentele prezentate de autorul excepției.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a Curții Constituționale a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului României, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, arată că instituirea unui regim sancționator mai sever pentru anumite fapte prevăzute de legea penală, considerate de legiuitor ca prezentând un grad de pericol social mai ridicat, constituie o măsură de politică penală. Dispozițiile art. 16 alin. (1) din Constituție vizează egalitatea în drepturi în ceea ce privește recunoașterea unor drepturi și libertăți fundamentale, iar nu identitatea de tratament juridic cu privire la aplicarea unor măsuri, indiferent de natura acestora. De aceea se justifică nu numai posibilitatea, dar și necesitatea unui regim juridic diferit față de anumite categorii de persoane.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au transmis punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, susținerile autorului excepției, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Excepția privește dispozițiile art. 86¹ alin. 3 și ale art. 86⁷ alin. 3 din Codul penal, care au următorul cuprins:

— Art. 86¹ alin. 3: *„Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere nu poate fi dispusă în cazul infracțiunilor intenționate pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 12 ani, precum și în cazul infracțiunilor de vătămare corporală gravă, viol și tortură.”;*

— Art. 86⁷ alin. 3: *„Executarea pedepsei la locul de muncă nu poate fi dispusă în cazul infracțiunilor intenționate pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 12 ani, precum și în cazul infracțiunilor de vătămare corporală gravă, viol și tortură.”*

Autorul excepției susține că prevederile menționate încalcă dispozițiile art. 16 din Constituție, care au următorul conținut: *„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.*

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.”

Asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor legale menționate, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin numeroase decizii. Dintre acestea menționăm Decizia nr. 95 din 17 iunie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 357 din 28 iulie 1999, și Decizia nr. 167 din 21 octombrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 585 din 30 noiembrie 1999. Curtea Constituțională a respins toate excepțiile de neconstituționalitate având ca obiect dispozițiile legale în discuție, subliniind că cele două măsuri de individualizare a executării pedepsei, și anume suspendarea executării pedepsei sub supraveghere și executarea pedepsei la locul de muncă, sunt create de legiuitor și puse la

dispoziție instanței ca mijloace de individualizare judiciară a executării pedepsei. Ele dau inculpatului numai o vocație, iar nu un drept de a beneficia de aceste măsuri. Fiind o creație a legiuitorului, este firesc ca acesta să determine nu numai condițiile, dar și sfera de incidență a acestor măsuri, respectiv să excludă de la aceste măsuri persoanele care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave sau infracțiuni de violență care vădesc o pericolozitate aparte a infractorului. Curtea Constituțională a constatat că dis-

pozițiile legale în discuție nu încalcă dispozițiile sau principiile Constituției.

În concluzie, soluțiile adoptate de Curtea Constituțională, prin deciziile menționate, cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 86¹ alin. 3 și ale art. 86⁷ alin. 3 din Codul penal, precum și considerentele pe care acele soluții se întemeiază sunt valabile și cu privire la excepția ridicată în cauza de față, neexistând elemente noi care să determine o schimbare a jurisprudenței Curții.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1, 2, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 86¹ alin. 3 și art. 86⁷ alin. 3 din Codul penal, excepție ridicată de Șerban Cristian în Dosarul nr. 10.300/1999 al Judecătoriei Sectorului 6 București.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 6 iulie 2000.

PREȘEDINTE,
prof. univ. dr. **IOAN MURARU**

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 134

din 6 iulie 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 207 din Codul penal

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Iuliana Nedelcu	— procuror
Gabriela Dragomirescu	— magistrat-asistent

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 29 iunie 2000, în prezența reprezentantului Ministerului Public și în lipsa părților legal citate, și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 6 iulie 2000.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 28 februarie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 664/2000, **Tribunalul București — Secția a II-a penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 207 din Codul penal**, excepție ridicată de Lidia Popeangă și Alexandru Racoviceanu într-o cauză în care aceștia au fost chemați în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de insultă și de

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 207 din Codul penal, excepție ridicată de Lidia Popeangă și Alexandru Racoviceanu în Dosarul nr. 664/2000 al Tribunalului București — Secția a II-a penală.

calomnie, infracțiuni prevăzute de art. 205 și 206 din Codul penal.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile art. 207 din Codul penal, care condiționează admisibilitatea probei verității celor afirmate sau imputate de existența unui interes legitim, încalcă prevederile art. 23 alin. (8) din Constituția României, potrivit cărora *„Până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, persoana este considerată nevinovată”*. Se arată că legea nu definește sintagma *„interes legitim”*, iar *„menținerea în conținutul art. 207 din Codul penal a acestei noțiuni nu face altceva decât să îngreuească dreptul la apărare, căci, în situația respingerii probei verității, persoana inculpată pentru insultă și calomnie nu mai are posibilitatea de a-și dovedi nevinovăția”*. Se mai susține că, în formularea art. 207 din Codul penal, *„se pleacă de la o prezumție de vinovăție a persoanelor care au făcut afirmații sau imputații și numai prin răsturnarea acestei prezumții se poate face dovada nevinovăției, ceea ce este inacceptabil într-o societate democratică”*.

Tribunalul București — Secția a II-a penală, exprimându-și opinia, apreciază că nu există nici o cauză de inadmisibilitate a excepției, iar eventuala constatare a neconstituționalității art. 207 din Codul penal *„poate influența soluționarea fondului cauzei deduse judecătii”*. În ceea ce privește temeinicia excepției, se consideră că *„norma cuprinsă în art. 207 din Codul penal este conformă cu dispozițiile constituționale”*.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se arată că *„dispozițiile art. 207 din Codul penal nu încalcă principiul prezumției de nevinovăție, consacrat atât în Constituție, cât și în Codul de procedură penală, deoarece în cadrul procesului acest principiu funcționează, probele sunt administrate, dar, la final, instanța are posibilitatea acordată de lege de a considera că fapta respectivă nu constituie infracțiune deoarece «interesul legitim» care a stat la baza săvârșirii ei înlătură pericolul social al faptei”*. Se mai arată că *„art. 207 din Codul penal nu încalcă nici dreptul la apărare, căci nimic nu împiedică părțile să producă probe în vederea stabilirii sau nu a vinovăției, precum și a interesului legitim”*.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, ale art. 1 alin. 2, ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 207 din Codul penal, al căror conținut este următorul: *„Proba verității celor afirmate sau imputate este admisibilă, dacă afirmarea sau imputarea a fost săvârșită pentru apărarea unui interes legitim. Fapta cu privire la care s-a făcut proba verității nu constituie infracțiunea de insultă sau calomnie”*.

Autorii excepției de neconstituționalitate apreciază că acest text, condiționând admisibilitatea probei verității celor afirmate sau imputate de existența unui interes legitim, al cărui înțeles nu este definit de lege, încalcă prevederile constituționale ale art. 23 alin. (8) și cele ale art. 24 alin. (1), potrivit cărora:

— Art. 23 alin. (8): *„Până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, persoana este considerată nevinovată.”*;

— Art. 24 alin. (1): *„Dreptul la apărare este garantat.”*

Examinând excepția de neconstituționalitate ridicată, Curtea Constituțională constată că aceasta este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

I. O primă critică de neconstituționalitate constă în aceea că dispozițiile art. 207 din Codul penal încalcă principiul prezumției de nevinovăție consacrat de art. 23 alin. (8) din Constituție.

Curtea Constituțională nu poate reține această susținere, întrucât art. 207 din Codul penal, având titlul marginal *„Proba verității”*, nu reglementează stabilirea vinovăției în cazul infracțiunilor de insultă și de calomnie. În realitate, acest text de lege instituie posibilitatea inculpatului de a dovedi veridicitatea afirmațiilor sau imputărilor făcute, acestea constituind un caz special de înlăturare a caracterului penal al faptei, prin lipsa pericolului social, dacă fapta a fost săvârșită pentru apărarea unui interes legitim.

Articolul 207 din Codul penal nu prejudecă asupra cauzei și nici nu instituie o prezumție de vinovăție. Dimpotrivă, dovada existenței tuturor elementelor ce pot constitui temei al răspunderii penale, între care și vinovăția, trebuie să fie făcută de cel care susține acuzarea, iar cel acuzat are posibilitatea de a combate, pe tot parcursul procesului și prin toate mijloacele legale de probă, împrejurările de fapt și de drept pe care se bazează acuzarea, inclusiv sub aspectul vinovăției. Așa încât, până la stabilirea, prin hotărâre judecătorească definitivă, a răspunderii penale pentru comiterea unei infracțiuni persoana acuzată este considerată nevinovată.

Apărarea drepturilor și a libertăților cetățenilor impune, în unele situații, sancționarea penală a afirmațiilor sau a imputărilor, chiar dacă acestea se referă la fapte adevărate, dar nu au fost făcute pentru apărarea unui *„interes legitim”*. De altfel, necesitatea sancționării rezultă din prevederile art. 30 alin. (6) din Constituție, potrivit cărora *„Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea,*

onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine“.

Acest text constituțional este în deplină concordanță cu prevederile art. 10 pct. 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, potrivit cărora *„Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești“*. De altfel, în legătură cu aplicarea acestui articol, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, referindu-se la libertatea exprimării prin presă și reluând considerentele anterior exprimate în cauzele *„Bladet Tromso și Stensaas împotriva Norvegiei“*, 1999, și *„Lingens împotriva Austriei“*, 1986, a statuat: *„Dacă presa nu trebuie să depășească anumite limite, îndeosebi în ceea ce privește reputația și drepturile celorlalți, precum și necesitatea de a împiedica divulgarea unor informații confidențiale, sarcina sa este totuși comunicarea, cu respectarea datoriei și responsabilităților proprii, a informațiilor și ideilor referitoare la orice problemă de interes general.“* (cauza *„I. Dalban împotriva României“*, 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 277 din 20 iunie 2000).

Curtea Constituțională constată și faptul că dispozițiile art. 207 din Codul penal restrâng exercițiul unor drepturi și libertăți fundamentale atât pentru persoana vătămată, cât și pentru autorul faptei de insultă sau de calomnie. Persoana vătămată nu își poate apăra, prin mijloace de drept penal, demnitatea, onoarea, viața intimă, familială și privată și nici propria imagine, dacă afirmările și imputările se referă la fapte reale și au fost făcute pentru apărarea unui interes legitim. Iar autorul unei fapți de insultă sau de calomnie nu se poate prevala de libertatea de exprimare dacă a făcut, referitor la o altă persoană, afirmări sau imputări, chiar adevărate, dar nejustificate de apărarea unui *„interes legitim“*.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 alin. (3) și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 207 din Codul penal, excepție ridicată de Lidia Popeangă și Alexandru Racoviceanu în Dosarul nr. 664/2000 al Tribunalului București — Secția a II-a penală.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 6 iulie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

În consecință, Curtea Constituțională constată că prevederile art. 207 din Codul penal sunt în deplină concordanță cu dispozițiile art. 23 alin. (8) și ale art. 30 alin. (6) din Constituție, cât și cu cele ale art. 10 pct. 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Desigur, stabilirea, în fiecare proces penal, a existenței sau a inexistenței *„interesului legitim“* intră în competența exclusivă a instanțelor judecătorești, întrucât, potrivit art. 2 alin. (3), fraza a doua din Legea nr. 47/1992, republicată, *„Curtea Constituțională nu se poate pronunța asupra modului de [...] aplicare a legii, ci numai asupra înțelesului său contrar Constituției“*.

II. Cea de a doua critică de neconstituționalitate constă în susținerea că dispozițiile art. 207 din Codul penal îngăduiesc exercițiul dreptului la apărare și, prin urmare, contravin prevederilor art. 24 alin. (1) din Constituție.

Pentru considerentele expuse anterior Curtea Constituțională constată că nici această critică nu poate fi reținută. Persoana învinuită de săvârșirea unei infracțiuni de insultă sau de calomnie are posibilitatea să uzeze, pentru apărarea sa, de toate mijloacele legale de probă în combaterea temeiniciei acușării. În acest context, proba verității nu este unica modalitate de apărare a celor care ar putea fi inculpați pentru afirmările sau imputările făcute, ei având posibilitatea de a uza de orice alte mijloace de probă prevăzute de Codul penal. De altfel, inculpatul nemulțumit are posibilitatea exercitării căilor legale de atac.

Este adevărat că persoana acuzată nu are posibilitatea de a se apăra dovedind veridicitatea afirmărilor sau imputărilor sale, dacă acestea nu au fost făcute pentru apărarea unui *„interes legitim“*. Aceasta însă este justificată de faptul că prin afirmările sau imputările făcute au fost lezate drepturi constituționale ale altei persoane, pentru care autorul trebuie să își asume răspunderea, inclusiv, dacă este cazul, răspunderea penală.

Față de cele de arătate, rezultă că dispozițiile art. 207 din Codul penal sunt constituționale, ele nefiind în contradicție cu art. 23 alin. (8) și art. 24 alin. (1) din Constituție.

Magistrat-asistent,
Gabriela Dragomirescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 140

din 13 iulie 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Iuliana Nedelcu	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal, excepție ridicată de Gabriel Cătălin Olteanu în Dosarul nr. 382/2000 al Tribunalului București — Secția a II-a penală.

La apelul nominal se constată lipsa părților, Gabriel Cătălin Olteanu și Societatea Comercială SITACO — S.A. Procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției, având în vedere jurisprudența Curții, față de care nu au intervenit elemente care să justifice reconsiderarea ei.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 14 aprilie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 382/2000, Tribunalul București — Secția a II-a penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal, excepție ridicată de Gabriel Cătălin Olteanu.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia arată că stabilirea consecințelor deosebit de grave în funcție de un quantum exprimat în lei, și anume peste 50.000.000 lei, în condițiile în care inflația este prevăzută chiar în legea bugetului, este neconstituțională, deoarece face ca pedeapsa mai grea, pe care o atrage existența consecințelor deosebit de grave, să nu corespundă unei gravități reale, încălcându-se prevederile art. 23 alin. (9) din Constituție, privitoare la legalitatea pedepsei. Se menționează și faptul că proiectul de modificare a legii penale a luat în considerare situația menționată, fiind neîndoielnic că viitoarea reglementare răspunde cerințelor art. 23 alin. (9) din Constituție, și anume ca pedeapsa (și răspunderea penală) să nu poată fi stabilite altfel decât în temeiul legii.

Tribunalul București — Secția a II-a penală, exprimându-și opinia asupra excepției, o consideră întemeiată.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a Curții Constituționale a fost comunicată președinților celor două

Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, arată că, prin reglementarea unor criterii în art. 146 din Codul penal, criteriile cu ajutorul cărora instanțele judecătorești pot stabili gravitatea consecințelor produse prin infracțiuni, nu se încalcă dispozițiile art. 23 alin. (9) din Constituție, potrivit cărora „*Nici o pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decât în condițiile și în temeiul legii*”, întrucât referirea la lege, din cuprinsul dispoziției constituționale, privește și legea penală, inclusiv art. 146 din Codul penal. Guvernul citează, în acest sens, din Decizia Curții Constituționale nr. 65 din 22 aprilie 1999, prin care a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal, statuându-se că aceste dispoziții nu contravin art. 23 alin. (9) din Constituție. Dimpotrivă, ar fi încălcate aceste dispoziții dacă s-ar proceda la stabilirea și aplicarea pedepsei cu încălcarea prevederilor din art. 146 din Codul penal.

Se mai menționează că, prin deciziile nr. 148 din 27 octombrie 1998, nr. 77 din 20 mai 1999, nr. 78 din 20 mai 1999 și nr. 164 din 21 octombrie 1999, Curtea Constituțională a respins, de asemenea, excepțiile de neconstituționalitate având ca obiect dispozițiile art. 146 din Codul penal.

În punctul de vedere al Guvernului se arată, de asemenea, că, deși nu există nici un temei care să justifice concluzia că dispozițiile art. 146 din Codul penal sunt neconstituționale în raport cu art. 23 alin. (9) din Constituție, totuși actualul criteriu de evaluare a consecințelor deosebit de grave, în funcție de producerea unei pagube mai mari de 50.000.000 lei, trebuie să fie re-apreciat față de noile realități economice. Se citează, în același sens, Decizia Curții Constituționale nr. 65 din 22 aprilie 1999, în care se arată că „în condițiile unei creșteri continue a inflației, limita de 50.000.000 lei prevăzută la art. 146 din Codul penal, care determină înțelesul agravantei *«consecințe deosebit de grave»*, nu mai reprezintă o valoare constantă față de care se impune un regim sancționator mai sever”, precizându-se însă că „potrivit competenței sale înscrise în art. 144 lit. c) din Constituție și în art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională verifică, în cadrul controlului de constituționalitate a legilor, conformitatea lor cu dispozițiile constituționale” și că „nu își poate asuma rolul de a crea, de a abroga sau de a modifica legea”.

În concluzie, Guvernul arată că, deși modificarea dispozițiilor art. 146 din Codul penal este necesară pentru realizarea unei corecte individualizări a pedepselor, precum și pentru satisfacerea cerințelor practicii judiciare, aceste dispoziții nu contravin art. 23 alin. (9) din Constituție.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Art. 146 din Codul penal prevede: *„Prin consecințe deosebit de grave se înțelege o pagubă materială mai mare de 50.000.000 lei sau o perturbare deosebit de gravă a activității, cauzată unei autorități publice sau oricăreia dintre unitățile la care se referă art. 145 ori altei persoane juridice sau fizice.”*

Asupra prevederilor legale, criticate de autorii excepției de neconstituționalitate ridicate, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 148 din 27 octombrie 1998,

publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 99 din 9 martie 1999, precum și prin alte decizii ulterioare, respingând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal. Deși a constatat că, într-adevăr, în condițiile unei rate ridicate a inflației, limita de 50.000.000 lei prevăzută în art. 146 din Codul penal nu mai reprezintă o valoare fixă față de care se impune un regim sancționator mai sever, Curtea a reținut că aceasta nu conduce la concluzia că dispozițiile criticate ar contraveni prevederilor Constituției. Totodată s-a precizat că, potrivit competenței sale, înscrise în art. 144 din Constituție și în Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională verifică, în cadrul controlului de constituționalitate a legilor, conformitatea acestora cu dispozițiile constituționale, fără însă a putea modifica sau completa prevederea legală supusă controlului; prin urmare, Curtea Constituțională nu se poate substitui Parlamentului pentru modificarea limitei valorice prevăzute în art. 146 din Codul penal.

Întrucât în cauză nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, excepția urmează să fie respinsă.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal, excepție ridicată de Gabriel Cătălin Olteanu în Dosarul nr. 382/2000 al Tribunalului București — Secția a II-a penală.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 13 iulie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București, cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București, șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, telefon 411.58.33.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78, E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro